

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 630
Offentligt

**amnesty
international**

Dansk Afdeling
Gammeltorv 8, 5.sal
1457 København K

Tlf.: 33 45 65 65
Fax: 33 45 65 66
E-mail: amnesty@amnesty.dk
Web: www.amnesty.dk
Giro: 730-7373

København, den 23. maj 2006

Hermed sendes til din orientering Amnesty Internationals årsrapport*, som dokumenterer organisationens arbejde. Rapporten dækker perioden januar til december 2005. Endvidere vedlægges Amnesty Internationals danske pressemeddelelse samt en statistik over menneskerettighedsovergreb globalt.

Rapporten retter en alvorlig kritik af det massive fokus på krigen mod terror, der har tappet det internationale samfund for ressourcer, og dermed forhindret det i at tage hånd om akutte kriser overalt i verden. Således fortsatte de omfattende overgreb på civilbefolkningerne i Darfur, Tjetjenien, Xinjiang, Sri Lanka, Nepal og Zimbabwe uden omfattende international indsats. Yderligere bruges krigen mod terrorisme i mange tilfælde som undskyldning for tortur, mishandling og andre menneskerettighedskrænkelser.

Amnestys årsrapport dokumenterer, at mindst 28 lande sidste år tilbageholdt fanger uden retssag som resultat af krigen mod terror. Der foregik tortur i mindst 115 lande og henrettelser uden rettergang i mindst 64 lande. Samvittighedsfanger sad indespærret i mindst 67 lande, mens "forsvindinger" fandt sted i mindst 22 lande. Endelig dødsdømte og henrettede mindst 24 lande deres borgere.

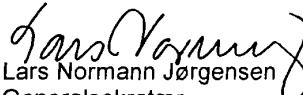
Rapporten fremhæver en række væsentlige problematikker på det retspolitiske område:

- Den engelske regerings forsøg på at deportere terrormistænkte til lande, hvor tortur og anden mishandling er udbredt, er endnu et skridt væk fra den absolutte afvisning af tortur.
- En tysk domstol afgjorde, at forklaringer, der muligvis var afgivet under tortur og anden mishandling, kan anvendes i retten som bevis.
- I Frankrig vil lovforslaget til en ny anti-terror lov give mulighed for længere perioder af total isolation ("incomunicado detention"), og vil dermed kunne fjerne den formelle beskyttelse mod tortur og anden mishandling.
- "Renditions": Den amerikanske efterretningstjeneste CIA har gjort brug af hemmelige fly til at transportere formodede terrorister. Fangerne er, hemmeligt og ulovligt, blevet fløjet til lande, der er kendt for at tillade tortur, såsom Jordan, Marokko, Saudi Arabien, Syrien og Ægypten.
- USA og koalitions partnere tilbageholder 14.000 fanger uden rettergang og adgang til advokat. Disse tilbageholdes primært i Irak, Afghanistan og på Guantanamo-basen, men tillige i skjulte fængsler, de såkaldte "black sites" i Jordan, Pakistan, Thailand og Uzbekistan.

Der var dog også positive tendenser i 2005. Der er et stadigt fald i antallet af konflikter verden over. FN's menneskerettighedsmekanismer blev reformeret, og i flere lande indledtes undersøgelser af krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. Tilslutningen til den Internationale Straffedomstol fortsatte med at vokse, på trods af modstand fra USA, og FN's Sikkerhedsråd henviste situationen i Darfur til domstolen. Magtfulde regeringers tilsidesættelse af menneskerettighederne blev synliggjort af mediernes, udfordret af aktivister og afvist af domstolene. Hertil kom et stigende folkeligt pres på regeringer verden for at sikre respekten for menneskerettighederne.

Vi håber, at du har mulighed for at læse rapporten, og at du vil finde den nyttig i dit arbejde.

Med venlig hilsen
AMNESTY INTERNATIONAL, dansk afdeling

Lars Normann Jørgensen
Generalsekretær

*Note fra udvalgssekretæren:
Årsrapporten kan rekvireres i 2.
udvalgssekretariat

Amnesty International Rapport 2006

Statistik fra Januar til December 2005

Menneskerettighedskrænkelser beskrevet i Amnesty Internationals Rapport 2006

TORTUR OG ANDEN MISHANDLING

Sager om tortur om anden mishandling udført af sikkerhedsstyrker, politi eller andre statslige autoriteter blev rapporteret i mindst **115** lande:

Afrika: Angola, Burundi, Cameroun, Central Afrikanske Republik, Demokratiske Republik Congo, Congo, Elfenbenskysten, Ækvatorial Guinea, Eritrea, Etiopien, Kenya, Liberia, Malawi, Mauritien, Mozambique, Nigeria, Rwanda, Sierra Leone, Somalia, Sydafrika, Sudan, Swaziland, Tanzania, Togo, Uganda, Zambia, Zimbabwe.

Asien: Afghanistan, Bangladesh, Cambodja, Kina, Indien, Indonesien, Japan, Nord Korea, Syd Korea, Laos, Malaysia, Maldiverne, Mongoliet, Myanmar, Nepal, Pakistan, Papua Ny Guinea, Filippinerne, Sri Lanka, Thailand, Timor Leste, Vietnam.

Amerika: Argentina, Bahamas, Belize, Bolivia, Brasilien, Canada, Chile, Colombia, Cuba, Dominikanske Republik, Ecuador, Guatemala, Jamaica, Mexico, Paraguay, Peru, Trinidad & Tobago, USA, Uruguay, Venezuela.

Europa og Centralasien: Albanien, Armenien, Østrig, Azerbaijan, Hviderusland, Belgien, Bulgarien, Cypern, Tjekkiet, Frankrig, Georgien, Tyskland, Grækenland, Italien, Kasakhstan, Kirgisistan, Makedonien, Malta, Moldova, Polen, Portugal, Rumænien, Rusland, Serbien & Montenegro, Spanien, Tadjikistan, Tyrkiet, Turkmenistan, Ukraine, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Algeriet, Bahrain, Egypten, Iran, Irak, Israel, Jordan, Kuwait, Libyen, Marokko, Palæstina, Saudi Arabien, Syrien, Tunesien, De Forenede Arabiske Emirater, Yemen.

HENRETTELSER UDEN RETTERGANG

Bekræftede eller mulige henrettelser uden rettergang blev udført i mindst **64** lande:

Afrika: Angola, Burundi, Central Afrikanske Republik, Demokratiske Republik Congo, Elfenbenskysten, Ækvatorial Guinea, Etiopien, Guinea-Bissau, Guinea, Kenya, Liberia, Mozambique, Nigeria, Rwanda, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Togo, Uganda.

Asien: Afghanistan, Cambodja, Kina, Indien, Indonesien, Nord Korea, Laos, Myanmar, Nepal, Pakistan, Papua Ny Guinea, Filippinerne, Sri Lanka, Thailand.

Amerika: Bahamas, Brasilien, Colombia, Dominikanske Republik, Guatemala, Guyana, Haiti, Jamaica, Mexico, Paraguay, Puerto Rico, Trinidad & Tobago, USA, Venezuela.

Europa og Centralasien: Portugal, Rusland, Serbien & Montenegro, Tyrkiet, UK, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Algeriet, Egypten, Iran, Irak, Israel, Libanon, Libyen, Marokko, Palæstina, Syrien, Yemen.

"FORSVINDINGER"

Nye sager om personer som myndighedspersoner fik til at "forsvinde" blev rapporteret i mindst **22** lande: (Endvidere er flere tusinde mennesker stadig "forsvundet" i adskillige lande verden over)

Afrika: Demokratiske Republik Congo, Elfenbenskysten, Ækvatorial Guinea, Eritrea, Etiopien, Liberia, Sierra Leone, Somalia, Sydafrika, Sudan.

Asien: Indien, Nord Korea, Nepal, Pakistan, Filippinerne, Sri Lanka.

Amerika: Brasilien, Colombia.

Europa og Centralasien: Rusland, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Irak, Syrien.

SAMVITIGHEDSFANGER

Bekræftede eller mulige samvittighedsfanger blev tilbageholdt i mindst **67** lande:

Afrika: Burundi, Cameroun, Central Afrikanske Republik, Chad, Demokratiske Republik Congo, Congo, Elfenbenskysten, Ækvatorial Guinea, Eritrea, Etiopien, Guinea, Liberia, Mauritania, Niger, Rwanda, Senegal, Somalia, Sudan, Swaziland, Tanzania, Togo.

Asien: Afghanistan, Bangladesh, Kina, Indonesien, Nord Korea, Syd Korea, Laos, Maldiverne, Mongoliet, Myanmar, Nepal, Pakistan, Filippinerne, Singapore, Vietnam.

Amerika: Cuba, Haiti, Honduras, Mexico, Peru, USA.

Europa og Centralasien: Armenien, Hviderusland, Finland, Grækenland, Makedonien, Tyrkiet, Turkmenistan, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Algeriet, Egypten, Iran, Irak, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Oman, Qatar, Saudi Arabien, Syrien, Tunesien, De Forenede Arabiske Emirater, Yemen.

TILBAGEHOLDELSE UDEN SIGTELSE ELLER RETTERGANG

Personer blev tilbageholdt uden sigtelse eller rettergang i mindst **76** lande:

Afrika: Angola, Burundi, Cameroun, Central Afrikanske Republik, Chad, Demokratiske Republik Congo, Congo, Elfenbenskysten, Ækvatorial Guinea, Eritrea, Etiopien, Guinea, Kenya, Liberia, Mauritania, Mozambique, Niger, Nigeria, Rwanda, Senegal, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Swaziland, Tanzania, Togo, Uganda.

Asien: Afghanistan, Australien, Bangladesh, Kina, Indien, Nord Korea, Laos, Malaysia, Maldiverne, Myanmar, Nepal, Pakistan, Sri Lanka, Thailand.

Amerika: Argentina, Bolivia, Brasilien, Canada, Chile, Colombia, Cuba, Guatemala, Haiti, Mexico, Paraguay, USA, Uruguay.

Europa og Centralasien: Østrig, Kasakhstan, Kirgisistan, Moldova, Rusland, UK, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Algeriet, Egypten, Iran, Irak, Israel, Jordan, Kuwait, Libyen, Oman, Palæstina, Qatar, Saudi Arabien, Syrien, De Forenede Arabiske Emirater, Yemen.

PERSONER TILBAGEHOLDT UNDER ANTI-TERROR LOVGIVNING

Personer blev tilbageholdt uden retssag som respons på "krigen mod terror" i mindst **28** lande:

Afrika: Kenya, Liberia, Sierra Leone, Somalia, Sydafrika.

Asien: Afghanistan, Malaysia, Pakistan, Singapore.

Amerika: Canada, USA.

Europa og Centralasien: Grækenland, Kasakhstan, Kirgisistan, Rusland, UK, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Algeriet, Egypten, Irak, Israel, Jordan, Kuwait, Qatar, Saudi Arabien, Syrien, De Forenede Arabiske Emirater, Yemen.

DØDSSTRAF

Retslige henrettelser blev udført i mindst **24** lande:

Afrika: Liberia, Somalia, Sudan.

Asien: Bangladesh, Kina, Indonesien, Japan, Nord Korea, Mongoliet, Pakistan, Singapore, Taiwan, Vietnam.

Amerika: USA.

Europa og Centralasien: Hviderusland, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Iran, Irak, Jordan, Kuwait, Libyen, Palæstina, Saudi Arabien, Yemen.

Dødsstraf blev idømt i mindst **51** lande:

Afrika: Burundi, Demokratiske Republik Congo, Etiopien, Ghana, Guinea, Malawi, Mali, Nigeria, Somalia, Sudan, Tanzania, Zimbabwe.

Asien: Afghanistan, Bangladesh, Kina, Indien, Indonesien, Japan, Nord Korea, Syd Korea, Laos, Malaysia, Mongoliet, Pakistan, Filippinerne, Singapore, Sri Lanka, Taiwan, Vietnam.

Amerika: Bahamas, Belize, Jamaica, Trinidad & Tobago, USA.

Europa og Centralasien: Kasakhstan, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Algeriet, Bahrain, Egypten, Iran, Irak, Jordan, Kuwait, Libanon, Libyen, Marokko, Oman, Qatar, Saudi Arabien, Syrien, Yemen.

MENNESKERETTIGHEDSKRÆNKELSER UDFØRT AF VÆBNEDE MODSTANDSGRUPPER

Angreb på civile af væbnede grupper blev rapporteret i mindst **33** lande:

Afrika: Burundi, Central Afrikanske Republik, Demokratiske Republik Congo, Congo, Liberia, Nigeria, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Uganda.

Asien: Afghanistan, Bangladesh, Indien, Indonesien, Nepal, Pakistan, Filippinerne, Sri Lanka, Thailand.

Amerika: Colombia, Haiti.

Europa og Centralasien: Rusland, Spanien, Tyrkiet, UK.

Mellemøsten og Nordafrika: Algeriet, Egypten, Iran, Irak, Israel, Jordan, Palæstina, Qatar.

Væbnede grupper har angiveligt tortureret eller mishandlet fanget i mindst **21** lande:

Afrika: Burundi, Central Afrikanske Republik, Congo, Elfenbenskysten, Liberia, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Uganda.

Asien: Afghanistan, Bangladesh, Indien, Nepal, Filippinerne, Sri Lanka, Thailand.

Amerika: Colombia.

Europa og Centralasien: Makedonien.

Mellemøsten og Nordafrika: Irak, Israel, Palæstina.

Væbnede grupper har angiveligt taget folk til fange i mindst **28** lande:

Afrika: Angola, Burundi, Central Afrikanske Republik, Demokratiske Republik Congo, Congo, Elfenbenskysten, Ækvatorial Guinea, Guinea-Bissau, Liberia, Mozambique, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Uganda.

Asien: Afghanistan, Indien, Nepal, Filippinerne, Sri Lanka.

Amerika: Colombia, Haiti.

Europa og Centralasien: Makedonien, Rusland, Usbekistan.

Mellemøsten og Nordafrika: Iran, Irak, Israel, Palæstina.

NB: Disse statistikker kan ikke dække det fulde omfang af alle menneskerettighedskrænkelser verden over i 2005 og er ikke en komplet liste. De er repræsentative for Amnesty Internationals undersøgelsesprogram og dækker kun de 150 lande, som er inkluderet i Amnesty Internationals Rapport 2006.

Fanget mellem håb og fortvivlelse Amnesty gør status over menneskerettighederne anno 2005

London/København, 23. maj 2006 – Amnesty International offentliggør tirsdag sin årlige rapport over organisationens arbejde med menneskerettigheder verden over. Det er meget dystert læsning, men Amnesty ser dog også nogle positive tegn, herunder at den Internationale Straffedomstol nu har begyndt sit arbejde. Rapporten omfatter denne gang 150 lande, og dokumenterer, at der i 2005 foregik tortur i mindst 115 lande og henrettelser uden rettergang i mindst 64 lande. Samvittighedsfanger sad indespærret i mindst 67 lande, mens 'forsvindinger' fandt sted i 22 lande. Endelig dødsdømte og henrettede mindst 24 lande deres borgere.

For første gang i flere år figurerer mange europæiske lande i årsrapporten, hvor flere beskyldes for sammen med USA at anvende 'krigen mod terror' som undskyldning for at tillade tortur og anden nedværdigende behandling. I forbindelse med de meget omtalte CIA-flyvninger med terrormistænkte er tortur i praksis blevet udliciteret til lande som Egypten, Jordan, Marokko, Saudi Arabien og Syrien. 'Krigen mod terror' har desuden fjernet fokus fra akutte kriser i Darfur, Tjetjenien, Xinjiang, Sri Lanka, Nepal og Zimbabwe.

"Den såkaldte krig mod terror har banet vejen for tortur og diskrimination og undergravet mange menneskers retssikkerhed og ytringsfrihed," siger generalsekretær Lars Normann Jørgensen. "Det er helt uantageligt, at verdens mest magtfulde og privilegerede land med henvisning til egne, snævre sikkerhedsproblemer åbenlyst overtræder menneskerettighederne. 'Krigen mod terror' og konflikterne i Irak og Afghanistan har desuden fuldstændigt drænet det internationale samfunds energi og autoritet til at løse påtrængende konflikter i eksempelvis Darfur, Israel/Palestina og Iran."

Mindst 28 lande tilbageholdt sidste år fanger uden retssag som resultat af 'krigen mod terror'. USA og koalitionen i Irak tilbageholder således omkring 14.000 fanger uden rettergang og adgang til advokat. Disse tilbageholdes primært i Irak, Afghanistan og på Guantanamo-basen, men også i skjulte fængsler (såkaldte 'black sites') i Jordan, Pakistan, Thailand og Uzbekistan. Samtidig kom det frem, at både engelske og amerikanske soldater i 2005 udøvede tortur og anden nedværdigende behandling af tilbageholdte i såvel Irak som Afghanistan. En praksis vi må konstatere, at den danske regering har forsømt aktivt at fordømme og kræve stoppet.

"Det må vække stærkt ubehag hos mange danskere, at USA – vores nære allierede i Irak, Afghanistan og i 'krigen mod terror' – i 2005 blev taget i grove brud på menneskerettighederne," siger Lars Normann Jørgensen. "Amnesty International opfordrer statsministeren til at benytte besøget hos præsident Bush i næste måned til klart og utvetydigt at tage afstand fra brugen af tortur og tidsbestemte fængslinger i 'krigen mod terror'. Vi kan ikke bære fortsat at være allieret med et land, der åbenlyst udøver tortur. Kritik uden konsekvenser bliver værdiløs."

Der var dog også positive tendenser i 2005. Der er et stadigt fald i antallet af konflikter verden over. FN's menneskerettighedsmekanismer blev reformeret, og i flere lande blev der indledt undersøgelser af krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden. På trods af modstand fra USA fortsatte tilslutningen til den Internationale Straffedomstol med at vokse, og FN's Sikkerhedsråd henviste situationen i Darfur til domstolen. Magtfulde regerings tilsidesættelse af menneskerettighederne blev synliggjort af medierne, udfordret af aktivister og afvist af domstolene. Hertil kom et stigende folkeligt pres på regeringer verden for at sikre respekten for menneskerettighederne.

"Samlet må vi konstatere, at menneskerettighederne fortsat er under pres – ikke mindst i forbindelse med 'krigen mod terror' – og at der er hårdt brug for, at organisationer som Amnesty International fastholder et pres på verdens regeringer for at sikre, at menneskerettighederne overholdes for alle mennesker og i alle situationer," slutter Lars Normann Jørgensen.

Rapporten 'Amnesty International Report 2006 – the state of the world's human rights' kan købes fra Amnesty, se hvordan på www.amnesty.dk

For yderligere information, kontakt venligst

Generalsekretær Lars Normann Jørgensen, mobil 21 28 21 15
Kommunikationschef Dan Hindsgaul, tlf. 33 45 65 72